

Handreiking corona en medezeggenschap

Het nieuwe schooljaar is begonnen. Zowel het PO als het VO gaan weer volledig open. Helaas hebben we nog steeds te maken met aanpassingen binnen het onderwijs om verspreiding van het coronavirus te voorkomen. De VOO heeft in april 2020 een handreiking geschreven voor de medezeggenschapsraden op scholen over hun rol bij de aangepaste plannen op de scholen. Nu het nieuwe schooljaar van start gaat hebben wij deze handreiking van een update voorzien.

Zowel minister Slob als premier Rutte waren duidelijk over de rol van de medezeggenschapsraden bij het invullen van de nieuwe beleidslijnen. Rutte: “De uitwerking zal, per school, om maatwerk vragen en overleg met de medezeggenschapsraad. En die ruimte willen wij de scholen ook bieden.”

Gelukkig hoeft de rol van de medezeggenschapsraad (MR) de komende tijd niet verder te worden uitgewerkt, want die is klip en klaar. Niet voor niets verwezen zowel de minister-president als de minister van onderwijs naar het noodzakelijke overleg met de medezeggenschapsraad. Die noodzaak tot overleg, advies- en instemmingsverzoeken volgen immers direct uit de Wet medezeggenschap op scholen. Hieronder zetten wij op een rijtje over welke onderwerpen overleg met de medezeggenschapsraad nodig is en over welke onderwerpen advies moet worden gevraagd en welke onderwerpen instemming behoeven van de ouder- of personeelsgeleding, dan wel de hele MR.

Plannen van het bestuur

Nu het kabinet de kaders heeft aangegeven, is het de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen om daar -in de context van hun eigen organisatie en van elke school die onder het bestuur valt- concrete invulling aan te geven. Plannen die gemaakt worden kunnen o.a. betrekking hebben op:

- Handhavingsbeleid om de 1,5 meter afstand te waarborgen voor leerkrachten.
- Veiligheid van leerkrachten, leerlingen en ouders op en rond de school.
- Arbonormen en gezondheid personeelsleden en leerlingen.
- Invulling van de pauzes en eventueel vakanties.
- Onderwijs aan kinderen die niet naar school kunnen komen.
- Sociaal welzijn van leerlingen.

Aanpassingen op school- en bestuursniveau

Schoolbesturen bepalen zelf of hun beleid geldt voor al hun scholen. Als daarvoor wordt gekozen, dan wordt het voorstel voorgelegd aan de GMR. Als het beleid per school wordt ontwikkeld, wordt het voorstel aan de MR van elke afzonderlijke school voorgelegd. De plannen en aanpassingen kunnen zowel op schoolniveau als op bestuursniveau worden doorgevoerd.

Als het schoolbestuur ervoor kiest om stichting breed een beleid te ontwikkelen, raden wij hen wel aan om de individuele MR's wel te informeren over het voorstel dat wordt voorgelegd aan de GMR. Ook is het wenselijk om de reden aan te geven waarom het bestuur heeft besloten deze onderwerpen voor te leggen aan de GMR, in plaats van aan de afzonderlijke MR's.

Betrek de (G)MR vroegtijdig bij de plannen

Besturen wordt aangeraden om de leden van de (G)MR in een vroeg stadium te betrekken bij het ontwikkelen van de plannen. Ook, of misschien wel juist, in deze tijd van coronamaatregelen is samenwerking belangrijk. Besluiten moeten op relatief korte termijn worden genomen, waarbij een zo groot mogelijk draagvlak onder alle betrokkenen vereist is.

Het is in de huidige situatie niet altijd mogelijk om de voorgeschreven termijnen in acht te nemen. Wij adviseren medezeggenschapsraden om hier pragmatisch en flexibel mee om te gaan en het belang van de school en vooral van de leerlingen als uitgangspunt te nemen. Dat vraagt tegelijkertijd van de besturen dat zij plannen zo vroegtijdig mogelijk met de medezeggenschap delen en hun input op waarde schatten en meenemen in de voorgelegde beleidskeuzes.

Bevoegdheden (G)MR

Hieronder volgt een overzicht van de advies- en instemmingsonderdelen van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS). Deze kunnen betrekking hebben op de nieuwe plannen die gemaakt worden voor het komende schooljaar.

Instemmingsbevoegdheid (G)MR bij:

- Vaststelling of wijziging van het schoolplan dan wel het leerplan of de onderwijs- en examenregeling (PTA!) (artikel 10 lid 1b WMS).
- Vaststelling of wijziging van het beleid met betrekking tot het verrichten van ondersteunende werkzaamheden door ouders ten behoeve van de school en het onderwijs (artikel 10 lid 1d WMS).
- Vaststelling of wijziging van regels op het gebied van het veiligheids-, gezondheids- en welzijnsbeleid, voor zover deze niet behoren tot de bevoegdheid van de personeelsgeleding (artikel 10 lid 1e WMS).
- Vaststelling of wijziging van de data, bedoeld in artikel 17 van het Inrichtingsbesluit WVO (artikel 10 lid 1j WMS).

Instemmingsbevoegdheid personeelsgeleding (G)MR:

- Vaststelling of wijziging van de verlofregeling van het personeel (artikel 12 lid 1e WMS).
- Vaststelling of wijziging van een arbeids- en rusttijdenregeling van het personeel. (artikel 12 lid 1f WMS).
- Vaststelling of wijziging van de taakverdeling respectievelijk de taakbelasting binnen het personeel, de schoolleiding daaronder niet begrepen (artikel 12 lid 1h WMS). Dit betreft het werkverdelingsplan.
- Vaststelling of wijziging van de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de dagen, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onderdeel j (artikel 12 lid 1r WMS).

Instemmingsbevoegdheid oudergeleding (G)MR:

- Onderwijstijd en invulling: Vaststelling van de onderwijstijd voor zover het geen voortgezet speciaal onderwijs betreft als bedoeld in de Wet op de expertisecentra. (artikel 13 lid 1h WMS voor PO, artikel 13 lid 2 SO, artikel 14 lid 4 VO).

Adviesbevoegdheid (G)MR:

- Vaststelling of wijziging van het lesrooster in het voortgezet onderwijs (artikel 11 lid 1a WMS).
- Organisatie van de school: Vaststelling of wijziging van het beleid met betrekking tot de organisatie van de school (artikel 11 lid 1f WMS).
- Vakantierooster: Regeling van de vakantie (artikel 11 lid 1l WMS).

Tips voor het bestuur bij het maken van plannen

Voordat er nieuwe plannen worden ontwikkeld is het van belang dat het bestuur en de GMR (of de directeur en de MR) evalueren hoe het afgelopen half jaar is verlopen. Wat ging er goed en kunnen we continueren? Wat kan er beter en hoe pakken we dat aan? Wie zijn hierbij betrokken en hoe brengen we dit onder de aandacht van alle betrokkenen? De evaluatie is er nadrukkelijk niet voor bedoeld om elkaar te wijzen op gemaakte fouten, maar om van te leren voor de toekomst.

1. Maak een goede inschatting of wijzigingen noodzakelijk zijn en bedenk binnen welke termijn dit moet gebeuren.
2. Maak een analyse van de beginsituatie:
 - Voor 1,5 meter afstandsbeleid: inventariseer welke mogelijkheden er op school zijn om hier praktisch invulling aan te geven.
 - Wat is het beginpunt? Ga niet uit van achterstanden, maar van een nieuwe beginsituatie.
 - Bespreek hoe de komende periode kan worden gewerkt aan het realiseren van de kerndoelen.
 - Identificeer leerlingen die de afgelopen periode onevenredige achterstand hebben opgelopen en maak een plan om hen de komende tijd te ondersteunen.
3. Betrek de leden van de (G)MR bij de ontwikkeling van de plannen.
4. Betrek de ouders en leerlingen bij de plannen en inventarisatie en communiceer helder.

Wat kan de (G)MR nu doen?

Tot slot zijn er nog enkele vragen die de (G)MR in deze tijden kan stellen aan het bevoegd gezag. Door deze vragen te stellen krijgt de (G)MR een volledig beeld van de situatie. Denk hierbij aan het volgende:

- Is voor iedereen duidelijk wat de maatregelen binnen de school zijn en wat er van hem/haar verwacht wordt? Hoe wordt dit gecommuniceerd? Wat zijn de maatregelen bij het niet nakomen van deze afspraken?
- Is het mogelijk dat de maatregelen ter voorkoming van besmetting in acht kunnen worden genomen in het schoolgebouw? (Kunnen leerlingen van 12-18 jaar op 1,5m afstand blijven van personeelsleden en zijn er voorzieningen om hygiënemaatregelen in acht te nemen?).
- Hebben alle leerlingen en alle docenten de voorzieningen die zij nodig hebben? Zo niet, wat is hieraan te doen?
- Kan het bevoegd gezag een schriftelijke verklaring geven dat het ventilatiesysteem in de school veilig is? Bij voorkeur onderzocht door een onafhankelijke partij bijvoorbeeld de arbodienst.
- Hoe krijgen leerlingen die niet naar school kunnen komen (i.v.m. quarantaine) het onderwijs op afstand aangeboden?
- Zijn er leerlingen uit beeld? Hoe wordt daarmee omgegaan?
- Hoe volgt het bevoegd gezag in het PO de leerlingen in het VO die de eindtoets niet gemaakt hebben?
- Welke extra ondersteuning krijgen leerlingen die een achterstand hebben opgelopen?
- Hoe is het gegaan met de leerlingen die de zomerschool bezocht hebben?

Hoe functioneert de (G)MR op dit moment?

De (G)MR kan zichzelf de volgende vragen stellen:

- Hoe wordt er vergaderd?
- Hoe worden de besluiten binnen de (G)MR genomen?
- Hoe verloopt de communicatie met het bevoegd gezag?
- Hoe vindt de communicatie met de achterban plaats?

Heeft u vragen over deze handreiking? Neem dan contact op met drs. Janny Arends via j.arends@voo.nl. U kunt ook gebruikmaken van de expertise van onze adviseurs via de VOO Servicekaart, die u hier kunt vinden: www.voo.nl/begeleiding/medezeggenschap. Met deze kaart heeft u recht op vijf uur begeleiding en advies. Bijvoorbeeld om met uw MR samen de plannen door te nemen of u te helpen vergaderingen voor te bereiden of hierbij aanwezig te zijn.